

El Museu de la Pesca

Aquest estiu he fet una visita detallada del Museu de la Pesca de Palamós acompanyat i amb les explicacions del seu director, Miquel Martí i Llambrich.

Constato en primer lloc que l'havia visitat diverses vegades però sempre a corre-cuita i sense entretenir-me en el detall de les explicacions, del sentit dels objectes exposats, dels objectius que es proposa el museu.

Comencem per aquí justament: «El Museu de la Pesca té per missió salvaguardar, conservar, estudiar i difondre el patrimoni marítim i pesquer de la Costa Brava, obrint-lo a la participació de la comunitat perquè l'herència cultural i natural del territori contribueixi com a element de qualitat al desenvolupament social, econòmic i cultural de la societat».

El Museu, el seu contingut, els seus vídeos, els seus esquemes, les seves maquetes, els objectes exposats volen respondre a les preguntes més bàsiques que ens podem formular al voltant del mar, naturalment del mar de la Costa Brava i per extensió del Mediterrani. Amb una museografia eficaç que aguanta encara perfectament, definida des dels inicis per Dani Freixes (l'arquitecte que també ha dissenyat el Museu del Cinema de Girona i el Museu de la Vida Rural de l'Espluga de Francolí, per posar uns exemples). Hi veiem successivament els espais que ens expliquen: què trobem al mar, quines i quantes espècies hi ha i com en diem; de quina manera s'aprofiten els recursos del mar, quins sistemes de pesca, quins estris, quines embarcacions intervenen; qui són els pescadors i qui treballa al voltant de les tasques de la pesca, quin és el paper de l'home, quin és el paper de la dona; com es comercialitza i distribueix amb un èmfasi especial a l'evolució de la subhasta del peix; fins quan durarà aquest aprofitament i què podem fer per fer-ho durar una manera simple de parlar de la necessària sostenibilitat).

Però el Museu no és, i no vol ser, només un dipòsit d'objectes (en tenen molts més dels que poden exposar i per manca de magatzems n'han de rebutjar molts d'altres), i es planteja la permanent dinamització de les visites i dels visitants, tant si són turistes passavolants, grups organitzats o grups escolars. Així d'una banda el Museu eixampla el seu àmbit d'activitats fora de l'exposició permanent amb les barques del peix (dues barques al moll per mostrar-ne una d'arrossegament i una d'encerclament), l'espai del peix com a centre d'interpretació del peix fresc i aula gastronòmica, Documare com a centre de documentació de la pesca i el mar conjuntament amb la Càtedra d'estudis Marítims que promou jornades i estudis sobre la pesca i l'activitat marinera. Les passejades amb l'embarcació Rafael, de vela llatina, són també una experiència associada a la voluntat dinamitzadora i educativa que es planteja en els seus objectius fundacionals el Museu de la Pesca.

Associat amb aquesta vocació pedagògica el Museu organitza Viu la mar, que és un programa pedagògic per a centres educatius i que desplega per al conjunt de les etapes educatives des de la infantil a la secundària 32 activitats que es poden contractar per a grups i poden permetre un coneixement amè i aprofundit de la vida al mar, de la pesca, de les tradicions, de les habilitats marineres, de les tasques complementàries. Un sol exemple al voltant de les xarxes i el seu manteniment ens posa en contacte tant amb la feina de tenyir les xarxes periòdicament o amb la tasca de «remendar-les» que feien normalment les «remendadores» (remalladores).

Des de 1994 funcionen Els Amics del Museu de la Pesca i el Museu publica trimestralment A l'Art, butlletí del Museu que està en el seu número XIV.

Sovint ens passa per alt el que tenim més a mà i una excessiva familiaritat ens fa potser valorar-ho menys. Com que he passat tots els estius de la meva vida, i aquest n'ha fet 69, a Palamós la familiaritat amb el port ha estat constant. Des dels temps de la Catifa als temps actuals de l'estació marítima i els creuers. Hem viscut l'evolució de les barques, de les vaques i de les teranyines, dels arts de la pesca i de les característiques dels seus motors que de fa temps han deixat endarrere l'estrèpitós retruny dels dièlsels que s'insinuaven a les set de la matinada per darrere de Capgros enfilant les illes Formigues per anar després als caladors de la gamba. Hem vist muntar i desmuntar la immensa grua clavetejada que lliscava sobre vies de cap a cap del moll. Hem escoltat en Quixal cantar la subhasta amb la seva cantarella inintel·ligible pels profans i perfectament entenedora per peixaters i peixateres. Hem vist decaure el comerç del suro, el transport de les bales de panes de suro amb carros, hem vist caure en desús els vells tinglados. I hem viscut el renaixement del tinglado principal convertit ara en l'ànima d'una nova manera integral d'entendre el port i la vida de la mar.

El Museu de la Pesca substitueix amb èxit el vell i amagat Museu Cau de la Costa Brava i es planteja amb el seu contingut i la seva orientació servir el conjunt dels ports i de les viles marineres de la Costa Brava per tirar endavant els seus programes de patrimonialització de ports i fars i per generar una explicació coherent que relligui passat, present i futur.

I puc dir que malgrat la familiaritat i la proximitat la visita al Museu de la Pesca m'ha despertat sabors, olors i records que en la meva memòria constitueixen història viva que he trobat encarnada en les explicacions del Museu.

Font del document: http://www.diaridegirona.cat/opinio/2017/09/08/museu-pesca/866249.html?utm_source=rss